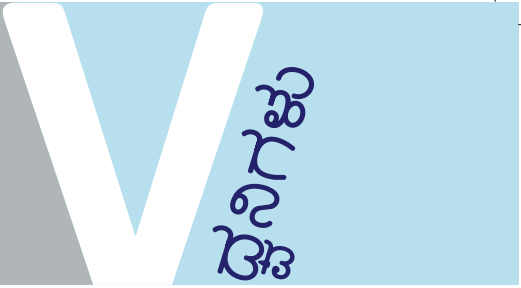

ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ

ಶ್ರುತಿ ಪಿ. ಕೆ.

ಈ ಸಲದ ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರದಲ್ಲೂ ಅತಂದ್ (ಕುರುಡ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಧರ್ಮಾತರಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಘಡ್) ಗ್ರಾಮದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಶಿಬಿರದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊದಲನೇ ದಿನ

ಮೊದಲ ದಿನದಂದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಅವರು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೋಡುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಅವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು: ಕಾಗೆ! ಕೋಳಿ! ಪಾರಿವಾಳ! ಮೈನಾ! ಗಿಳಿ! ಗುಬ್ಬಿಜ್ಜಿ! ಬೆಳ್ಳೆಕ್ಕಿ! ಕೋಗಿಲೆ... ನಂತರ ಅಲ್ಲೊಂದು ದೀರ್ಘ ಮೌನ ನೆಲೆಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಕೆಲವೇ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

‘ಇಷ್ಟೇನಾ?’ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

“ಇಲ್ಲ ಅಕ್ಕಾ, ಇನ್ನೂ ಇವೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ”.

‘ನಾವೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ: ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮೂವತ್ತು ಫ್ಲೈಶ್‌ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳಿವೆ. ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯೋಣ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.’

ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಮೊದಲು ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸರಳ, ಆದರೆ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೀಡಿದೆವು. ಅವೇನೆಂದರೆ ಆದಷ್ಟು ಮೌನವಾಗಿರಬೇಕು, ದಿಢೀರ್ ಅಂತ ಯಾರೂ ಓಡಾಡಬಾರದು ಹಾಗೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ತುರ್ತಾಗಿ ಏನಾದರೂ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಪಿಸುಮಾತು ಅಥವಾ ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಿವಿ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನೆ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವು ಶಬ್ದವನ್ನು

ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರೂ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಹಕ್ಕಿಯು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಅರಳಮರವು ಸಾಹು ಭವನದ (ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭಾಭವನ) ಹೊರ ಆವರಣದಲ್ಲತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ಮರದಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಎರಡು ಕೊಕ್ಕರೆ(ಕೊಳದ ಬಕ)ಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದೆವು. ಈ ಬಕಗಳ ಗುಣಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಫ್ಲೈಶ್‌ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಣಸ್ವಭಾವಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಹೊಂದಿಸಿ ನೋಡಿದೆವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು ‘ತಾಲಾಬ್ ಬಗುಲಾ’ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದೆವು. ನಂತರ ನಾವು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗೆ ಸಾಗಿದೆವು. ಅದು ಒಣಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಬತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಲು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೆಯೇ ಇದ್ದ ಮರಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದ ಕೊಳವೊಂದು ಅನೇಕ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯದಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಸೂರಕ್ಕಿ, ಎರಡು ಕೆಂಬೂತಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಮಡಿವಾಳ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಮೂರು ಜಾನುವಾರು ಬೆಳ್ಳೆಕ್ಕಿ (ಕ್ಯಾಟಲ್‌ಎಗ್ರೆಟ್) ಗಳು, ಎರಡು ಬೆಳ್ಳೆ ಕೊಕ್ಕಿನ ರಾಟವಾಳಗಳು, ಎರಡು ಕಾಜಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ಕಪ್ಪು ಗರುಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆವು.

ಚಿತ್ರ 1. ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೊರಟ ಮಕ್ಕಳು, ಅತಂದ್ ಗ್ರಾಮ

ಚಿತ್ರ 2. ಅರಳಿ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು

ಎರಡನೇ ದಿನ

ಮರುದಿನ ನಮ್ಮ ತಂಡವು 2ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ 7ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಂಡವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ತರಗತಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಅರಳಿಮರದಿಂದ ನಾವು ವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಆ ದಿನ ನಾವು ಮೂರು ಬೇರೆಬೇರೆ ಬೆಳ್ಳಕಿಗಳು (ಅಟಲ್ ಎಗ್ರೆಟ್, ಕ್ಯಾಟಲ್ ಎಗ್ರೆಟ್, ಕೊಳದ ಬಕ), ಎರಡು ವಿಧದ ಮೈನಾಗಳು - ಎರಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೈನಾ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಏಷ್ಯನ್ ಪೈಡ್ ಮೈನಾ, ಮೂರು ರೆಡ್ ವೆಂಟೆಡ್ ಬುಲ್‌ಬುಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಅಳಿಲುಗಳನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಆ ಅರಳಿ ಮರದಲ್ಲ ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕಂಡೆವು ಹಾಗೂ ಅವು ಮೈನಾ, ಕ್ಯಾಟಲ್ ಎಗ್ರೆಟ್, ಅಟಲ್ ಎಗ್ರೆಟ್ ಮತ್ತು ಕೊಕ್ಕರೆಗಳ (ಕೊಳದ ಬಕ) ಗೂಡು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆವು. 'ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮನೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ!' ಎಂದು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ

ದಿನಾಂಕ - 25.06.2022 ಸ್ಥಳ - ಕ್ರೋಡೆ - ಧಾರವಾಳ ಸಮಯ ೨ ಏಳೆ

ನಾಂ	ರೀ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ	ಶೀಮಾರ್ಕ
(1. ಹುನಿಯಾ - 5	ರೀ - ಹೂ	ಪೀ - ಬಾ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ
(2. ಪೀನಾ - 2	ರೀ - ಕಾ	ಪೀ - ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ
(3. ಪಾಕುಪೀ - 3	ರೀ - ಕಾ	ಪೀ - ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ
(4. ಪಾಕುಪೀ - 5	ರೀ - ಪೀ	ಪೀ - ಕಾ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ
(5. ಪಾಕುಪೀ - 3	ರೀ - ಕಾ	ಪೀ - ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ
(6. ಪೀನಾ - 5	ರೀ - ಕಾ	ಪೀ - ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ
(7. ಪೀನಾ - 2	ರೀ - ಕಾ	ಪೀ - ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ
(8. ಪಾಕುಪೀ - 3	ರೀ - ಕಾ	ಪೀ - ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ	ಪೀ

ಚಿತ್ರ 3. ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ದಾಖಲೀಕರಣ

ಮಗುವೊಂದು ಮರವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿತು. 'ಹೌದು, ಅದು ಸರಿ, ಒಂದು ಮರ ಅನೇಕ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಐದನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ. ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೇಳುವ ಬದಲು ಮಕ್ಕಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮ-ಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ.

ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬಂದ ನಂತರ, ನಮ್ಮ ವಿವರವಾದ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಒಂದು ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದೆವು (ಚಿತ್ರ 3): ಹಕ್ಕಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರು, ನೋಡಿದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಎದೆ, ಕಣ್ಣು, ಕೊಕ್ಕು, ರೆಕ್ಕೆಗಳು (ಮಕ್ಕಳು ಇವನ್ನು 'ಕೈಗಳು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ), ಬಾಲ ಮತ್ತು ಕಾಲುಗುರುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ದಾಖಲೆಕರಣವು ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮೊದಲನೆಯದು, ಮಕ್ಕಳು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದು ಅವರ ದತ್ತಾಂಶ/ ನಿರ್ಣಯ ದಾಖಲಿಸುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವುದು (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯುಕ್ತ).

ಅನುಪಾಲನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿವಿಧ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೊಕ್ಕುಗಳ ಗಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆಹಾರದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ನಡುವಿನ

ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳು ಮೀನು, ಚಿಪ್ಪು ಮೀನು, ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಉಭಯಚರಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಟಿಯಂತಹ ಕೊಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು, ಕಾಳುಗಳು, ಅತ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ಹುಳಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಯು ಕಾಳುಗಳು ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಂಖುವಿನಾಕಾರದ, ಬಲಷ್ಟ ಕೊಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸೂರಕ್ಕಿಯ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದೆ, ಉದ್ದನೆಯ ಚೂಪಾದ ಕೊಕ್ಕುಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೂಗಳ ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೀರಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು 'ಕುಟುಂಬ,' 'ಕುಲ,' ಅಥವಾ 'ತಳ'ಯ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಇದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಣಿ ಮೈನಾ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೈನಾ ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಮೈನಾ (ಪೈಡ್‌ಮೈನಾ)ದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆವು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವು ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕುಲಗಳು ಮತ್ತು ಬೇರೆಬೇರೆ ತಳಗಳಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಈ ಮೂರು ಹಕ್ಕಿಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದೆವು.

ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಕೆಲ ಕಾಲ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿವಿಧ ದ್ವನಿಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು. ನಾವು ಏಳು ಬಗೆಯ

ಚಿತ್ರ 4. ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡ ಕೆಂಬೂತದ ಕೊಲಾಜ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದವು - ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೂಗು, ಅಳಲುಗಳು, ಜೀರುಂಡೆ ಹುಳಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಧ್ವನಿಯೂ ಇದರಲ್ಲ ಸೇರಿತ್ತು.

ನಾವು ಗಮನಿಸಿದ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕಾರದ ಹಕ್ಕಿಯ ಮೂಲ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು. ಇದು ಐದನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯು, ಹಕ್ಕಿಯ ಚಿತ್ರ (ಮಕ್ಕಳು ಕೈಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ ಅಥವಾ ತೆಗೆದಿರುವ ಚಿತ್ರ), ಅದರ ಸ್ಥಳೀಯ/ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು, ಇತರ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಕೆಂಬೂತದ ಹೋಲಿಕೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ), ಕೊಕ್ಕಿನ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಆಕಾರ, ಎದೆಯ ಗರಿಗಳ ಬಣ್ಣ, ಜುಟ್ಟು, ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಾಲುಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಆವಾಸಸ್ಥಾನ (ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಪಡೆದ ನಿರ್ಣಯ) ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ದಾಖಲೆಯು (ಚಿತ್ರ 3) ದೈನಂದಿನ ದತ್ತಾಂಶದ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲವೊಂದು ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ, ಅವಲೋಕನಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕೌಶಲವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹ ಒಂದಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಈ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳು, ಹೊಸ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಹಳೆಯ ಸುದ್ದಿಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಲಾಜ್ ರಚಿಸುವುದು (ಚಿತ್ರ 4). ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಮನೋ ಚಲನಾ ಕೌಶಲದ (psycho-motor development) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಲೆಗೆ ವೇದಿಕೆ ಒದಗಿಸಿತು.

ಛತ್ರೀಸ್‌ಫಡ್‌ನ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರದ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ನೀಡಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ. ನಾವು ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಆಶಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಜೀವಪ್ರಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಗಾಢ ವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳನ್ನು, ಅದು ಮರವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಚಿಟ್ಟೆಯಾಗಿರಲಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಆನಂದಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಂಧವು, ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳನ್ನು- ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದೆರಡನ್ನಲ್ಲ- ರಕ್ಷಿಸಿ ಪೋಷಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಅವರ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಾಮರ್ಶನ

- Ali, S. and S.D. Ripley (2001). Handbook of the birds of India and Pakistan. Volume 1. Hawks to Divers. Second Edition. New Delhi: Oxford University Press. Pp. 63-66.
 Mock, D.W. (1976). Pair-formation displays of the Great Blue Heron. Wilson Bull 88:184-230.
 Mock, D.W. (1978). Pair-formation displays of the Great Egret. Condor 80: 159-172.

ಶೃತಿ ಪಿ.ಕೆ. ಅವರು ಛತ್ರೀಸ್‌ಫಡ್‌ನ ದಮ್‌ತರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುರುಡ್ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು sruthi.pk@azimpremjifoundation.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಮೆಲ್ವಿನ್ ಮೆಂಡೋನ್ಸಾ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ನಾಗಮಣಿ ಎಸ್.ಎನ್.